

Otevřený dopis členům předsednictva Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Vážený pan Ing. Jan Fischer, CSc., předseda vlády ČR a předseda RVVI
Vážená paní PhDr. Miroslava Kopicová, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a
I. místopředsdyně RVVI
Vážený pan Ing. Jaroslav Doležal, CSc., místopředseda RVVI
Vážený pan prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc., místopředseda RVVI

V Praze 10. listopadu 2009

Vážení členové předsednictva Rady pro výzkum, vývoj a inovace,

obracím se na Vás v souvislosti s článkem sekretáře RVVI M. Blažky „Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací – a jak dále?“ zveřejněným na webových stránkách RVVI a s oznámením v sekci Aktuality těchto stránek, že článek byl zveřejněn z rozhodnutí předsednictva Rady.

Nemohu se smířit s představou, že členové vlády a členové předsednictva jejího poradního orgánu souhlasili se zveřejněním tohoto článku, který obsahuje vědomé manipulace, nepravdivá tvrzení a dokonce hrubé podlosti, jejichž formulace a tón si nezádají s tím, co nám předkládal komunistický tisk před více než dvaceti lety (např. vyjádření o zvýšení rozpočtu Akademie věd na úkor vozíčkářů a mateřských dovolených nebo formulace „Akademie věd a s ní spřízněné platformy“).

Skutečně se ztotožňujete s materiálem, který se má podle názvu zabývat reformou výzkumu, vývoje a inovací, a přitom celý zaměřen na pouhé shromažďování argumentů o udánlivě špatné práci jediné z institucí systému, Akademie věd?

Nevěřím tomu, že chcete popřít smysl veřejné soutěže a podkopávat iniciativu tím, že účelové prostředky předem hypoteticky zahrnete do rozpočtů institucí, které o ně teprve budou soutěžit, a tím „ospravedlníte“ snížení institucionální podpory.

Členové vlády nepochybně nemohou souhlasit s myšlenkou, že institucionální prostředky chybějící v rozpočtech pracovišť Akademie věd nebo jiných příjemců lze nahradit (dokonce hypotetickými) částkami, které by snad mohli získat na projekty strukturálních fondů, a tím tyto prostředky zneužít k jinému účelu, než k jakému byly určeny.

Nerozumím varování, že výzkumné organizace nebudou mít kde vzít odborníky pro nová výzkumná centra budovaná z prostředků strukturálních fondů na základě rozhodnutí vlády, že nebudou mít peníze na udržení jejich chodu a tudíž jim bude hrozit likvidace. Jde přece vesměs o výzkumné instituce, které stát zřídil k tomu, aby prováděly za veřejné prostředky výzkum. A jde o prostředky určené pro rozvoj výzkumu a vývoje, ne pro jeho likvidaci.

Nemohu uvěřit tomu, že se ztotožňujete se zjevně nepravdivým tvrzením, že Akademie věd neposkytla Radě ani vládě informace o stavbě svých rozpočtů (cituji volně, protože text je v této části vadný), když víte, že každý návrh rozpočtu i závěrečného účtu je předkládán a projednáván se zástupci Rady, s poslanci a se zástupci ministerstva financí.

Jsem přesvědčen, že jste si vědomi skutečnosti, že tvrzení o stále rostoucím podílu podpory základního výzkumu neodpovídá údajům, které zveřejnil Český statistický úřad.

Nepochybně také víte, že není pravda, že „u výzkumných záměrů v letech 2005–2009 ... nezískaly podniky nic“. Např. podle rozpočtu výdajů na VaV pro rok 2008 schváleného usnesením vlády ze dne 23. 5. 2007 č. 564 bylo z rozpočtové kapitoly MŠMT podporováno

22 výzkumných záměrů právnických osob zapsaných v Obchodním rejstříku a 2 výzkumné záměry zájmových sdružení právnických osob.

Nemohu uvěřit, že se jako členové předsednictva ztotožňujete s tvrzením, že „Rada tu není od toho, aby reprezentovala zájmy vědců (ty zastupují jiné instituce)“. Kdo jiný a kde by měl reprezentovat zájmy vědců? Snad MŠMT jako úřad odpovědný za výzkum a vývoj v ČR? Nebo odborové svazy? Zájmy vědců nejsou pouhé zájmy jedné skupiny zaměstnanců. Dobrým ministrem zdravotnictví jistě nemusí být lékař, musí jím však být člověk s dostatečnou úrovní vzdělání, aby dokázal chápat, obhajovat a prosazovat stanoviska odborníků, rozeznávat, co jeho resortu prospívá a co ho ničí. O to větší odborníci musí být v poradních orgánech, kterým ministr a vláda naslouchá. Co rozumného, jaké koncepce, by mohla vládě navrhnout rada, jejíž členové nemají žádnou přímou zkušenost s vědeckou prací, s aplikací vědeckých výsledků v praxi, s patentováním nebo se zaváděním nových technologií?

Pochybují také o tom, že byste souhlasili, aby na oficiálních stránkách Rady byl zveřejněn dokument s tak nízkou kvalitou formální úpravy, která ukazuje, že text neprošel ani zběžnou kontrolou.

Komu nebo čemu má prospět tak jednostranně nekorektní dokument, a to v době, kdy probíhají závažné diskuse u kulatých stolů s cílem hledat uspořádání dlouhodobě zajišťující efektivní fungování systému českého výzkumu a vývoje?

Protože se nedokážu smířit s představou, že k tomu došlo s Vaším vědomím, dovoluji si Vás naléhavě požádat, abyste se od toho dokumentu veřejně distancovali a z jeho zveřejnění vyvodili patřičné důsledky.

Vzhledem k tomu, že se zmíněný dokument již stal předmětem rozhořčených diskusí mnoha kolegů, posílám Vám tento dopis jako otevřený.

S úctou

Jiří Rákosník
Matematický ústav AV ČR
Žitná 25
115 67 Praha 1
rakosnik@math.cas.cz